

۱۰

محمد معتمدی به مناسبت ماه رمضان آلبوم مناجاتش را برای دانلود رایگان روی سایتش قرار داد

نذر «مناجات»

سطح سینما بالاتر از موسیقی است

انیمیشن‌های رایان رینولدز در حال افزایش است!

می‌خوام حرف بزنم!

فرهنگ

پنجشنبه :: ۲۶ اردیبهشت ۱۳۹۸ :: شماره ۵۳۸۵

۱۲

۹ جامه

گزارش کپسولی

تلگرافی

از نمایشگاه قرآن

احتمالا اطلاع دارید که این روزها نمایشگاه قرآن در محل مصلاي امام خمینی(ره) تهران در حال برگزاری است. فرصت کردید سری بزنید، یکی از طرح‌های جالب این نمایشگاه که در غرفه آستان قدس رضوی در حال اجراست، تعویض قرآن‌های فرسوده با قرآن‌های نو و جدید است.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمد میرزایی، کارشناس وقف و نذر آستان قدس رضوی درباره این طرح در بیست‌وهفتمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم به‌همکاران ما در این‌جا گفته است که سال گذشته در این طرح، با تحویل يك قرآن فرسوده، يك قرآن نوی حرم اهدا می‌شد که در این دوره به دلیل محدودیت تعداد قرآن‌هایی که در اختیار داریم، درازای هر سه نسخه فرسوده يك نسخه نو تحویل داده می‌شود. وی همچنین با اشاره به طرح «نذر بهشتی»، افزود: افرادی که نیت نذر از جانب خودشان یا پدر و مادر و... دارند و می‌خواهند که نذرشان همدفند باشد، می‌توانند در تأمین قرآن‌های مساجد مناطق محروم به‌ویژه مساجد مناطق سیل‌زده کمک کنند.

شرکت در این طرح از چهار طریق امکان‌پذیر است؛ دفاتر نذورات خود حرم مطهر، کد *۸#، مراجعه به سایت و مراجعه حضوری در نمایشگاه.

این کارشناس وقف و نذر آستان قدس رضوی، ادامه داد: طرح «نذر بهشتی» برای دومین سال پیاپی از سوی آستان قدس رضوی در نمایشگاه قرآن کریم اجرا می‌شود، اما طرح تعویض قرآن‌های فرسوده چند سالی است که راه افتاده است. در دوره بیست‌وششم استقبال مردم از این دو طرح بسیار خوب و گسترده بود.

حجت‌الاسلام میرزایی، همچنین به معرفی اجمالی از فعالیت‌غرفه متمرکز آستان قدس رضوی در بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم گفت: بیش از ده مرکز علمی، فرهنگی و پژوهشی آستان قدس ازجمله موسسه آفرینش‌های هنری، موسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی، انتشارات به‌نشر، انتشارات حرم رضوی، بنیاد پژوهش‌های اسلامی، مرکز بانوان، مهدالرضاء، سازمان فرهنگی و مرکز قرآن آستان قدس رضوی در این غرفه متمرکز به معرفی دستاوردها و فعالیت‌های خود می‌پردازند.

وی تصریح کرد: برنامه‌هایی با محوریت نقاشی و داستان از سوی مهدالرضاء ویژه کودکان و نوجوانان، مشاوره خانواده‌ها از سوی مرکز بانوان آستان قدس، مشاوره آقایان و معرفی کتاب‌ها، برگزاری نشست و معرفی تازه‌های نشر حوزه علوم قرآنی موسسات انتشاراتی آستان و جلسات تفسیر و آموزش حفظ و تلاوت قرآن ازجمله برنامه‌هایی است که در مدت برپایی نمایشگاه همه‌روژه در این غرفه انجام می‌شود.

محمد صادق علیزاده

هنر و ادبیات

چه اصل ونسبی دارد؟

در تاریخ و اسناد تاریخی از آن حضرت با نام کامل «خدیده بنت خویلد» یاد شده است. پدر حضرت، خویلد بن اسد عبدالعزی بن قصی است. جد سوم حضرت خدیجه(س) که قصی نام دارد از بزرگان و نیکامان خاندان قریش و از موحدان بوده. جالب است بدانید که نسب پیامبر(ص) و خدیجه(س) در جناب قصی به هم می‌رسد. به عبارت دیگر این دو بزرگوار از طرف جناب قصی به نسب مشترک می‌رسند. سلسله این خاندان در ادامه جناب قصی هم به حضرت ابراهیم(ع) می‌رسد. به همین جهت سلسله نسب پیامبر(ص) و حضرت خدیجه(س) بعد از ۲۷ جد به حضرت اسماعیل(ع) و در ادامه به حضرت ابراهیم(ع) می‌رسد.

پیش از اسلام چه دینی داشت؟

ازدواج پیامبر(ص) با حضرت خدیجه(س) ۱۵ سال قبل از بعثت حضرت محمد(ص) به پیامبری و نزول وحی به ایشان صورت گرفته است. با این توصیف اولین سوألی که پیش می‌آید آن است که حضرت خدیجه(س) چه دین و آیینی داشته است. همان‌طور که در نسب پیامبر(ص) و حضرت خدیجه(س) عنوان شد، نسل این دو بزرگوار با ۲۸ واسطه به حضرت ابراهیم(ع) می‌رسد. خاندان پیامبر و حضرت خدیجه(ص) از انساب حضرت ابراهیم(ع) محسوب می‌شدند و مومن به شریعت این پیامبر اولوالعزم بوده و به همین دلیل یکتاپرست به شمار می‌رفتند. در مراسم ازدواج ایشان هم ابوطالب چنین گفته است: «سپاس پروردگار کعبه! او که ما را از نسل ابراهیم و فرزندان اسماعیل قرار داد و در حرم امن خود ساکن ساخت، او ما را حاکمان خود قرار داد و به سرزمینی که در آن هستیم، برکت بخشید.» خاندان پیامبر(ص) و خانواده پدري حضرت خدیجه(س) در زمره یکتاپرست بودند که در قرآن هم از آنها به عنوان پیروان دین حنیف ابراهیمی یاد شده است. از این جهت، حضرت خدیجه و خاندان پدري او مشرک

«او مرا تصدیق کرد هنگامی که مردم تکذیب کردند، با ثروتش مرا یاری رساند آن هنگام که مردم مرا تحریم کردند.» پیامبر سال‌ها بعد از خدیجه هنوز دلتنگ همسرش بود. همسری که در روزهای سختی و تنگدستی و نامهربانی مردم، همسری و همراهی پسر عید... را پذیرفته بود؛ پسر زنی که از بزرگ‌ترین دوشید و حالا رفتن یار وفادار او آن قدر پیرایش سخت آمده بود که سال رفتن او و عمویش ابوطالب را «سال اندوه» (عام الحزن) بنامد. خدیجه(س) بعد از علی(ع)، نخستین ایمان آورندگان زن و مرد به پیامبری بودند که حالاتعداد قابل توجهی از جمعیت جهان را پیروان او تشکیل می‌دهند. امروز روز وفات و درگذشت یار وفادار رسول... (ص) است و عجیب آن که از همان نخستین لحظات رسالت، يك «زن» دوشادوش رسول بود. يك «زن» که البته برای رسول(ص) چیزی بیش از يك زن بود. در سالروز درگذشت وفات مادر مومنان حضرت خدیجه(س) انیم‌نگاهی انداخته‌ایم به زندگی زنی که خیلی رد و نشانی از او در تاریخ نیست، اما کارهای تاریخی بزرگی انجام داده. پیامبر را تصدیق کرده، زمانی که مردم تکذیبش می‌کردند و او را یاری رسانده، زمانی که تحریمش کرده بودند.

نبودند. خویلد و همسرش بعد از تولد خدیجه، نه تنها دخترشان را زنده به گور نکرده، بلکه آن را گرامی داشته و نامش را خدیجه گذاشتند که به معنای یگانه از زشتی‌ها و ناپسندی‌هاست.

آشنایی‌اش با پیامبر(ص) چگونه صورت گرفت؟

برحسب بعضی منابع، خدیجه(س) از مبعوث شدن آخرین پیامبر خداوند اطلاع داشت. از این جهت چندان با نشانه‌های پیامبری بیگانه نبود. مساله دیگر، فعالیت‌های تجاری و بازرگانی خدیجه(س) بود. غالب اهالی مکه در آن دوران به بازرگانی و تجارت مشغول بودند و از این طریق امرار معاش می‌کردند. طبق اسناد تاریخی، خدیجه(س) از بزرگان ثروتمند و تجارت و بازرگانی در مکه بوده و دستگاه بزرگی را هم اداره می‌کرده. بعضا حتی او را ثروتمندترین فرد مکه می‌دانستند که خدم و حشم زیادی هم دارد. پیامبر(ص) یکی از کارمندان و کارگزاران مجموعه بازرگانی حضرت خدیجه(س) محسوب می‌شده. به سبب امانت و صداقت و دست‌پاکی، به مرور به

جایی‌گی در خور دست پیدا می‌کند تا جایی که به عنوان امین خدیجه(س) در کاروان تجارتی او به شام رفت. متخلق بودن به چنین صفاتی باعث می‌شود تا در نهایت اشتیاقی در او نسبت به پیامبر(ص) ایجاد شود. در نهایت هم این مساله باعث پیشنهاد ازدواج از طرف خدیجه(س) به پیامبر(ص) شده است. جالب است که بدانید خدیجه(س) پیش از پیشنهاد ازدواج به پیامبر(ص)، پیشنهاد بسیاری از بزرگان عرب و قریش را برای ازدواج رد کرده بود. افرادی مانند ابوجهل و ابوسفیان هم در این فهرست بوده‌اند.

ازدواج چگونه صورت گرفت؟

ازدواج پیامبر(ص) و خدیجه(س) ۱۵ سال قبل از آن صورت گرفت که فرشته وحی در غار حرا به حضرت محمد(ص) نازل شده و پیام وحی را به ایشان ابلاغ کند. پیامبر ۲۵ ساله بود که با خدیجه(س) پیمان همسری بست. هر چند عمده تصور می‌کنند که خدیجه(س) در زمان ازدواج حدود ۴۰ سال سن داشته و دو بار ازدواج کرده بوده با این حال استنادات تاریخی قوی‌تر حاکی از آن است که او بین ۲۶ تا ۳۱ سال داشته و تا پیش از ازدواج با پیامبر(ص)، ازدواج هم نکرده بوده است. جالب است بدانید که تمام فرزندان پیامبر(ص) حاصل ازدواج ایشان با خدیجه(س) است که به‌جز حضرت زهرا(س) همگی پیش از بزرگسالی از دنیا رفتند. ازدواج ایشان با پیامبر(ص) در دهم ربیع‌الاول سال عام‌الفیل (۱۵ سال قبل از بعثت) صورت گرفته است؛ همان سالی که ابرهه پادشاه یمن با لشکری عزم تخریب کعبه را کرده بود.

اولین ایمان آورندگان به پیامبر(ص) چه کسانی بودند؟

پیامبر(ص) یکتاپرست بود. اخلاق نیکو و

پسندیده‌اش و به‌ویژه امانت‌داری‌اش باعث شده بود پیش از پیامبری به «محمد امین» مشهور شود. ایشان از چند سال قبل از نزول فرشته وحی و ابلاغ پیام الهی به تدریج حالات روحانی ویژه‌ای یافته و دریچه‌ها غریب به رویش باز شده بود. بعضا در این نیايش‌ها، حضرت علی(ع) همراه پیامبر بوده است. در نهایت ۱۳ سال قبل از هجرت در غار حرا، جبرئیل ازدواج به پیامبر(ص)، پیشنهاد بسیاری از بزرگان عرب و قریش را برای ازدواج رد کرده بود. افرادی مانند ابوجهل و ابوسفیان هم در این فهرست بوده‌اند.

شمشیر علی و ثروت خدیجه؟

با دعوت علنی پیامبر، دشمنی مشرکان قریش و اعراب با پیامبر و مسلمانان بالا گرفت. در نهایت مسلمانان برای رهایی از آزار و اذیت مشرکان دسته‌جمعی به منطقه تحت سکونت پیامبر پناه آوردند. جایی که فاصله کمی به مکه داشته و خانه خدیجه و پیامبر هم محسوب می‌شد و تحت تملک عبدالمطلب قرار داشت. سران قریش برای فشار بیشتر بین هم پیمان‌نامه‌ای امضا کردند که دیگر احدی از اعراب با پیامبر و مسلمانان هیچ خرید و فروش و معاشرت و ارتباطی نداشته باشد. اینجا بود که دوباره خدیجه(س) به یاری پیامبر آمد. دوران سه ساله تحریم مسلمانان و پیامبر با ثروت خدیجه گذشت. خدمتی که خدیجه(س) در این دوران به اسلام کرد به حدی بود که پیامبر در تشریح این خدمت بزرگ آن را هم‌ردیف و هم‌سنگ شمشیر علی(ع) دانسته است.

چه زمانی وفات کردند؟

محاصره شدید اقتصادی پیامبر و تعدادی از مسلمانان که به او ایمان آورده بودند از سال هفتم بعثت شروع شد و تا سه چهار سال بعد ادامه یافت. آنها جز در چهار ماه حرام در سال، محصور بودند و گرمای داغ تابستان در صحرایی خشک و بی‌آب و علف بدون هر گونه وسایل گرسنگی و تشنگی طاقت‌فرسا را تحمل کردند. بیشتر اموال خدیجه(س) در این سه یا چهار سال مصرف شد. در نهایت بعد از برداشته شدن تحریم، خدیجه(س) نیز که رنج‌ها و مشقت‌های این دوران او را فرسوده کرده بود، چند ماه بعد از دنیا رفت. مرقد مطهر حضرت خدیجه سلام... علیها در بالای مکه در قبرستان حبون که امروز به نام «قبرستان معلی» معروف است قرار دارد. بارگاه عبدالمطلب، ابوطالب و خدیجه سلام... علیها در کنار هم با فاصله چند متر قرار دارند.

بارگاه حضرت خدیجه در نزدیکی کعبه قبل از تخریب توسط وهابیون

رفقای کیکاوس

در فوتوغراف بین‌الملل

آسمان سه‌شنبه‌شب تهران دهن باز کرده بود و آخرین خمیازه‌های

اردیبهشتی‌اش را می‌کشید؛ آن پایین، او ایستاده بود و به این فکر می‌کرد که فردا می‌تواند دوباره باران بیارد و آخرین روز کاری يك روزنامه‌نگار را لطیف و خوش‌کند به رطوبتی خواستنی. آن چند غرش اما توفان رها نیدن تهران از گرمای چهارشنبه را نداشت و خبری از باران هم نشد. نمی‌دانم چرا هر وقت می‌خواهم به شما بگویم دیروز در تحریریه و سر میز گروه فرهنگ و هنر چه خبر بود از آسمان شروع می‌کنم...

لابد حکمتی هست دیگر.

این هم حکمتش؛

محمدصادق علی‌زاده،

بارانی‌ترین مرد گروه با زبان روزه چندین و چند صفحه از برگ‌های تاریخ صدر اسلام را ورق زده تا چند نکته مغفول درباره حضرت خدیجه (س) بیابد و امروز برای صفحه ۹ درباره این بانو بنویسد به مناسبت سالگرد وفات ایشان. از جمله نکات خواندنی که دبیرالذی‌را بر آن انگشت تمرکز م‌کیده، ماجرای متفاوت ازدواج حضرت خدیجه (س)

با رسول اکرم (ص) بوده است. وقتی هم صادق ماجرای خواستگاری خدیجه(س) از پیامبر(ص) را تعریف می‌کرد یعنی در گره‌ه شکل گرفت که عرفیات همواره سدره شرعیات بوده، از همان صدر اسلام تا حالا.

میثم اسماعیلی این روزها خاکریزهای صفحه ۱۲ پناه گرفته و کمر دوتا شده از تنهایی تازه‌اش پس از هجرت غریبانه همکارش یعنی فاطمه شه‌دوست را صاف می‌کند، گاهی هم سرك می‌کشد به صفحه ۱۰ که صفحه عمومی گروهی

برای ادبیات و هنر است. میثم به بهانه اعطای گواهینامه درجه يك هنری به همایون شجریان، سراغ از

ماجراهای پرپیچ‌وخم این نشان و اعطایش نوشته؛ البته اسماعیلی، هوشمندانه به جای این‌که ح‌ول کل موضوع بچرخد صرفا رفته سراغ اهالی موسیقی نواحی که ماجراهای عجیب و غریب را درباره این نشان از سر گذرانده‌اند. تمرکز او بر این رسته به جای پیمایش ژورنالیستی بر کل موضوع، باعث شده خروجی گزارشش، فقط نتیجه‌ای پیمایشی نباشد و بتواند به عنوان يك تحلیل آسیب‌شناسانه مورد استفاده قرار بگیرد.

ساناز قنبری هم بهترین گزینه را از بین عوامل فیلم «سام‌واری در برلین»

انتخاب کرده تا با او در صفحه ۱۱ به گفت‌وگو بنشیند؛ نادر مشایخی، فرزند زنده‌یاد مشایخی که او را بیشتر به خاطر ساخته‌های برجسته‌اش در موسیقی می‌شناسیم. قنبری از او هم درباره فعالیت‌های موسیقایی‌اش پرسیده و هم درباره رایش در این فیلم.

اما عیم قوم فرهنگ و هنر در جام جم، مولانا کیکاووس و ال‌مقام زاری که م‌وی در فوتوغراف بین‌الملل سپید کرده، امروز هم در صفحه سینمای جهان مجموعه‌ای از مطالب و اخبار را با ترجمه‌اش فراهم آورده که لذت‌ش را ببرید؛ از پویانمایی‌های یاپان رینولدز تا خبرهایی از شارلیز تر‌ون، نیکول کیدمن و دیگر رفقای‌اش.